

uhret, som er det egentlige Normaluhr, uden paa Telegrafstationen, istedetfor at man nu finder det inde i Telegrafrummet; det vilde især for mange af de mindre Kjøbstæder og ogsaa paa Landet, hvor der saa godt som ikke er andre offentlige Uhre, have en ikke ringe Betydning; men Alting bevir jo paa, om den ærede Minister vil gaa ind paa administrativt at ordne denne Sag, og det er det, jeg meget vil anbefale; thi ellers vil der virkelig i Mæret 1880 komme ikke ringe Forvirring tilstede, naar det, saaledes som det i Loven og dens Motiver er slaaet fast, indtil 1881 skal være den egentlige Soltid, man skal rette sig efter saavel i kirkelige som retslige Forhold, medens det nu er Kjøbenhavns Middelsoltid, hvorefter man faktisk retter sig, idetmindste paa flere Steder.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Hvad den ærede sidste Læser ansøgte om Uoverensstemmelsen mellem Klokkeslettet paa forskjellige Steder og ved forskjellige Leiligheder, taler jo netop for Hensigtsmæssigheden og Nødvendigheden af denne Sags Ordning ved en almindelig Regel. Der kan blive Spørgsmaal om, hvorvidt det burde være administrativt eller ved en Lov, men da her er Tale om at forandre en Bestemmelse i Danske Lov, saa kan det kun gennemføres ved Lov. Naar Lovbestemmelsen er tagen, vil der kunne blive Spørgsmaal om at give Regler i det Enkelte, som blive en Følge deraf; men en Lov maa fastsætte Hovedbestemmelsen, det Klokkeslet, hvorefter man i Danmark skal rette sig, hvis man skal indføre en fælles Tid. Nu mente den ærede sidste Læser, at der i det Aar 1880 vilde optaa en stor Forvirring omkring i Landet, eftersom man paa mange Steder ikke ret har studeret Danske Lov og ikke vidst, at man skulde rette sig efter Solen og Dagens Tid, og at Klokkeren skulde stille Kirkeuhret derefter, uden at tage noget andet Hensyn. Det kan nu gjerne være, at der er Steder i Landet, hvor man ikke saa nøie har studeret Danske Lov, men jeg tillader mig at mene, at det er en Feil, og have de ikke gjort det før, komme de til at gjøre det nu for det Aar 1880; thi det vil ikke være hensigtsmæssigt — det skal jeg siden komme til at omtale nærmere — at gennemføre denne Lov, før Almanakken yder en Understøttelse dertil. Hvad der nu af det ærede Medlem er bemærket om, at Telegrafuhrene og Jernbaneuhrene ikke stemme overens, ja det maa jeg tilstaa, det veed jeg ikke Noget at sige til. Der maa saa være en Feil enten ved det ene eller ved det andet Uhr, og man maa stræbe at rette det for Fremtiden; naar en almindelig Regel bliver given, vil man forhaabentlig ogsaa stræbe hen dertil. At der skulde indføres Forandring ved Ringningen Morgen og Aften, og at Ministeriet skulde tage sig deraf, kan maasse være Noget, der bør komme under

nærmere Overveielse; men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at de Ringninger, som foretages, ske til forskjellige Tider. Nogle Steder ringer man ved Solens Opgang og ved Solens Nedgang, og der kommer det altsaa an paa, hvor vidt Klokkeren nøie passer det Dieblit, da Solen staar op, og da Solen gaar ned. Andre Steder skal der ringes ved visse Klokkeslet; saaledes tror jeg, det er almindeligt, at der ringes Kl. 7 om Morgenen og Kl. 7 om Aftenen. Dersom man ikke veed, hvad Klokkeren er, er det sandsynligt, at Ringningen i slike Tilfælde sker til forskjellig Tid; men hvis det lykkes at bringe en større Ugtpaagivenhed tilveie overfor det Spørgsmaal, hvad Klokkeren er, vil vel ogsaa Ringningen blive udført med større Nøjagtighed, end Tilfældet har været hidtil. Hvad de retslige Forhandlinger angaar, som det ærede Medlem omtalte, kan jeg kun derom sige, at, dersom man nu har sluttet en Retshandling, der kunde have større Betydning, efter Kjøbenhavns Tid paa Steder, hvor Forskjellen mellem Kjøbenhavns Tid og Stedets Tid er f. Ex. 10 Minutter, saa er det feil, at man har gjort det, saa burde man have vidst, at den Tid, man skulde rette sig efter, er Stedets Tid og ikke Kjøbenhavns Tid, og jeg vil derfor raade, at man agter paa det i 1880. Nu vil jo, hvis Lovforslaget gaar igjennem, Afsløsningen komme, og man faar en almindelig Regel at rette sig efter. Hvad den Bestemmelse angaar, som Indenrigsministeren har taget med Hensyn til Jernbane- og Telegrafvæsenet, tror jeg ikke, at der er Noget at sige dertil; thi deraf, at Jernbanen bruger en vis Tid, følger jo ikke, at alle Andre skulle bruge samme Tid; man maa kun lægge Mærke til, hvilken Tidforskjellen er mellem vedkommende Steds virkelige Soltid og Kjøbenhavns Middeltid, som benyttes ved Jernbanerne og Telegrafen. Men det er jo netop Hensynet til den Ubestemthed, som derved kan fremkomme, der væsentlig har fremkaldt det Lovforslag, der nu foreligger; det er Ønsket om at afhjælpe den Usikkerhed, der derved kan fremkomme, som har bevæget mig til at fremsætte Lovforslaget. Den ærede første Læser (Lugen) gjorde opmærksom paa, at det vilde være rigtigt at henlede Almanakens Udgivers, altsaa Professor Astronomic's Opmærksomhed paa, at Almanaken bør give Anvisning til under Benyttelse af Solkiven at udfinde den Tid, der nu skulde paabydes som den almindelige for hele Danmark. Ja, det anerkjender jeg fuldstændig Rigtigheden af, og det er netop af Hensyn dertil, at § 2 har bestemt, at Loven først skulde træde i Kraft den 1ste Januar 1881; thi derved vilde det være muligt at tage disse og ogsaa nogle andre nødvendige Hensyn ved Almanakens Affattelse for Mæret 1881. Nu giver jo, som bekendt, Almanaken Veiledning til ved Hjælp af en Solkive at udfinde Middelsoltiden, idet den angiver, hvad der skal lægges til eller efter